

25.yıl

HAZİRAN 2011 / 2

AYLIK EKONOMİK DEĞERLENDİRMELER

Önümüzdeki 1-2 ay daha piyasalarda dalgalanmaya hazır olalım

Arkamıza yaslanıp, geçtiğimiz 6-7 aylık dönemi gözden geçirdiğimizde, ekonomi yönetiminin, bir önceki Hükümet döneminde, cari açık sorununu ekonomi çevrelerinin gündemine taşımak ve gündemde önemli bir önceliğe sahip olmasında doğru adımlar attığı ve meselenin önemini ekonomi çevrelere kabul ettirmeyi başardığı ölçüde, bu öneme eş değer ölçü ve hızda önlem alınmadığı noktasında aynı ekonomi çevrelerinin eleştirilerine de maruz kaldığı gözleniyor.

Piyasalardaki algı, ağırlıklı olarak Merkez Bankası'nın cari açık, ya da daha teknik bir ifade ile finansal istikrar riskine yönelik olarak, atılması gereken adımlar noktasında ağırlıklı olarak yalnız bırakıldığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) gibi diğer bağımsız kurumların eş zamanlı olarak, ek önlemlerle sürece dahil edilmesinde, bir senkronizasyon sorunu yaşandığı yönünde. Keza, Maliye Bakanlığı ve Hükümet açısından, geçen yılki referandum ve bu yılki genel seçimler öncesinde, vergi arttırıcı, kamu harcamalarını azaltıcı tedbirlerin de siyaseten mümkün olmadığı düşünülüyor.

Merkez Bankası "seçim sonrası piyasa beklentisi"ni karşılamadı

Ekonomi çevreleri, piyasa profesyonelleri, bu algı doğrultusunda, nisan ayı sonu itibariyle, yıllıklandırılmış cari açığın 63,4 milyar dolar düzeyine gelmesini de dikkate alarak, seçim sonrasında gerek Merkez Bankası, gerek BDDK, gerekse de TMSF'den hayli kapsamlı, senkronize bir ek tedbirler paketi bekliyorlardı. Bu beklentinin bir bacağı, BDDK tarafından 18 Haziran cumartesi günü Resmi Gazete'de yayınlanan ihtiyaç kredilerine yönelik ek tedbirlerle kısmen hayat bulsa da, TMSF'nin mevduat sigorta primlerinin arttırılmasına yönelik olarak atabileceği adımın netleşmemesi, bunun yanı sıra TCMB Para Politikası Kurulu'nun 23 Haziran'daki Para Politikası Kurulu'ndan da piyasalar 'Bekle-Gör' mesajı çıkınca piyasaların neşesi iyice kaçtı.

İşin ilginç yanı, yeni Meclis'in yemin töreni, Meclis Başkanı'nın seçimi, Bakanlar Kurulu'nun görev alması gibi uzun bir süreç nedeniyle, 21 Temmuz'daki bir sonraki TCMB Para Politikası Kurul toplantısına kadar da, ekonomi alanında yeni Hükümet ve yeni ekonomi yönetiminden detaylı bir karar beklememek gerekiyor. Bu noktada, Merkez Bankası'nın bağımsızlığına yönelik olarak ve cari açığa yönelik olarak, piyasadaki algı bozukluğu ve enflasyona yönelik algı farkından kaynaklanan 'Faz Uyumsuzluğu'nu bir ay daha yaşayacağız, gibi. Bu da, döviz kurlarının ve faiz oranlarının daha geniş bir bantta dalgalanması anlamına geliyor, Piyasa profesyonelleri, döviz kurlarının ve faiz oranlarının bir miktar daha artabileceği yönündeki beklentilerini dillendirmekteler.

Merkez Bankası piyasadaki enflasyon algısını iyileştirmek zorunda

Piyasa profesyonellerinin geldiği nokta, mayıs ayında, bir önceki aya göre yüzde 4,29'dan yüzde 7,17'ye sıçramış olan yıllıklandırılmış manşet enflasyon ve yüzde 5,14 düzeyine ulaşmış olan yıllıklandırılmış H kodlu çekirdek enflasyon nedeniyle, Merkez Bankası'nın hem artan enflasyon, hem de artan cari açık riskini kontrol etmek adına, temel para politikası faiz oranını arttırması gerektiği idi. Esasen, PPK toplantısından kısmen zorunlu karşılık oranlarına yönelik sınırlı bir düzenleme de bekleniyordu. Para Politikası Kurulu, bu beklentileri boşa çıkararak bir karar açıklamayı tercih etti ve ne temel para politikası faiz oranı, ne de zorunlu karşılık oranlarının düzeyine dokunmadı.

25.yıl

HAZİRAN 2011 / 2

AYLIK EKONOMİK DEĞERLENDİRMELER

Piyasa profesyonellerinin beklentilerini karşılamayan bu duruşu, Merkez Bankası, PPK toplantısı sonrasında kamuoyu ile paylaştığı bir sayfalık açıklayıcı metinde, son iki aylık sürede, Türk ekonomisinde ekonomik aktiviteye dair açıklanan verilerin, 28 Nisan tarihli son Enflasyon Raporu'nda sunulan çerçeveyi teyit etmeye devam ettiğini vurguladı. Özel Kesim'in tüketim ve yatırım talebinin ılımlı bir seyir izlemekte olduğuna işaret eden Merkez Bankası, dış talebin ise zayıf görünümünü koruduğunu hatırlatıyor. Yani, Türk ekonomisinin ihracat imkanları açısından, sevindirici küresel ticaret canlanması henüz ufukta yok.

Türk ekonomisindeki İstihdam koşullarında gözlenen iyileşmenin devam etmesine bağlı olarak, işsizlik oranlarının kriz öncesi seviyelerine döndüğünü belirten Para Politikası Kurul üyeleri, bununla birlikte, güçlü verimlilik artışlarının da katkısıyla birim işgücü maliyetlerinin azalmakta olduğuna da işaret ediyor. Ancak, zayıf dış talebin Türkiye'nin ihracat hacmi üzerindeki etkisine bağlı olarak, imalat sanayinde kapasite kullanım oranlarının düşük düzeylerini koruduğu da vurguluyor.

Bu aşamada, BDDK, ihtiyaç kredilerindeki artışı yavaşlatmak adına, bankaların bu tür krediler için ayırmaları gereken karşılığı 4 kat arttırdı. TMSF'nin ise, mevduat sigorta primlerini arttırma yönündeki arayışları henüz netlik kazanmadı. Merkez Bankası ise, 23 Haziran günkü Para Politikası Kurulu toplantısında, bir ay daha para politikası temel faiz oranı düzeyini ve zorunlu karşılık oranlarını aynı düzeyde bırakmayı tercih etti. Görünen o ki, yeni Hükümet ve yeni ekonomi yönetiminin göreve başlamasına kadar, 21 Temmuz'daki bir sonraki TCBB PPK toplantısına kadar ek önlemlerle ilgili süreç bağımsız kurumlar ve TCMB'nin üzerinde olacak

Enflasyon haziran ayında yeniden gerileyebilir

Küresel ticaret hacmindeki zayıf seyirle uyumsuz olarak, ithalat fiyatlarındaki birikimli artışların gecikmeli yansımalarına ve baz etkisine işaret eden Merkez Bankası, Türk ekonomisinde, kısa vadede, temel (çekirdek) enflasyon göstergelerindeki sınırlı yükselişin süreceğini de, bir sayfalık metinde önemli bir tahmin olarak paylaşıyor. Ayrıca Para Politikası Kurul üyeleri, Mayıs ayında sıçrama gösteren işlenmemiş gıda fiyatlarının Haziran ayında belirgin bir düşüş göstereceğini ve bu düzeltmeyle yıllık enflasyonun, 28 Nisan'da yayınlanmış olan Enflasyon Raporu'nda öngörülen seviyelere döneceğini not etmekte.

Piyasa aktörlerinin ise, bugünkü keyifsiz ve huzursuz piyasa ortamının da etkisi ile, PPK üyelerinin bu tespitine katılmadıkları ve temel para politikası faiz oranının yükseltilmemesine daha eleştirir bir gözle baktıkları söylenebilir. Bu nedenle, Hazine kağıtlarının 2. el faiz düzeyinin yüzde 9 ile 10 aralığında dalgalandığı, dolar-TL kur düzeyinin de 1,58-1,68 TL düzeyinde geniş bir bantta salınacağı, 1,62 TL düzeyinin dolar kurunda taban düzey olması halinde, dolar kurunun 1,65 TL düzeyini test etmesinin zor olmayacağı piyasada dillendirilmekte.

Ekonomi yönetimi şu ana kadar alınan kararların etkisini bekleyecek

Para Politikası Kurulu, BDDK'nın aldığı ve 18 Haziran'da Resmi Gazete'de yayınlanmış olan ihtiyaç kredilerine yönelik önlemlerin de, iç ve dış talebin dengelenmesine katkıda bulunacağını belirtiyor. Kurul, uygulanan politikalar sayesinde yılın son çeyreğinden itibaren cari dengede iyileşmenin

25yıl

HAZİRAN 2011 / 2

AYLIK EKONOMİK DEĞERLENDİRMELER

gözlenmeye başlayacağını dair görüşünü, mayıs ayındaki toplantı sonrasında açıkladığı görüşünü teyit eder mahiyette, tekrar ediyor.

Merkez Bankası üst yönetimi, bu değerlendirmeler doğrultusunda, ekonomik faaliyetteki yavaşlamayı ve son dönemde küresel ekonomide artan belirsizlikleri de göz önüne alarak, geçtiğimiz aralık ayından bu yana sürdürdüğü politika duruşunu koruyacağını da altını çiziyor. Para Politikası Kurulu üyeleri, fiyat istikrarına ve finansal istikrara ilişkin risklerin azaltılması açısından, mevcut politika bileşiminin sıkılaştırıcı yöndeki etkilerinin yakından izlenmeye devam edilmesinin ve gerekli görüldüğü takdirde aynı doğrultuda ilave tedbirler alınmasının uygun olacağını da açıklamada belirtmekte.

Yunanistan meselesi odaklı olarak, Euro Bölgesi'ndeki huzursuzluk ve Suriye'deki gerginlik dikkate alındığında, uluslararası finans çevresi ve küresel yatırımcı, her zaman ki gibi, Türkiye'nin çevresinde oluşan 'Ekonomik ve Siyasi Alev Çemberi'nin de psikolojik etkisi ile, Türk ekonomi yönetiminden daha sert tedbirler bekliyor. Ekonomi yönetimi ise, alınan tedbirlerin etkileri gözlenmeden, dozajı kaçmış ek tedbirlerin telafisinin zor olacağı gerçeği ile, yerli ve yabancı ekonomi aktörlerine 'sabır' telkin etmeye çalışıyor.

Reel sektör temsilcilerinin, bu noktada, önümüzdeki 1-1,5 ay, finans sektörü cepesindeki keyifsizliğe ve huysuzluğa bakarak, yatırım ve üretim kararlarını şekillendirmemeleri yerinde olacak. Türk ekonomi yönetiminin bakış açısı ve analiz kulvarı ile piyasa profesyonellerinin bakış açısı ve analiz kulvarı arasındaki uyumsuzluk, "faz uyumsuzluğu" normalleşene kadar, yani eylül ayındaki bayram tatili sonrasındaki günlere kadar, özellikle reel sektörün, piyasa hareketlerini ihtiyatla takip etmesi yararlı olacaktır.

Dolar kuru 1,62-1,68 TL bandına girdi

Bu noktada, yurtiçi ve yurtdışı piyasaların huzursuzluğu, içeride dolar kuru bandını 1,62-1,68 TL bandına yerleştirmiş gözüküyor. Bu noktada, piyasalar 1,65 TL bandının, Meclis'in açılma sürecinde beklenin üzerinde gerginlik yaşanması halinde, test edilebileceğini düşünüyor. Euro-dolar paritesi Dolar Endeksi'nin 78-74 puan bandında hareket etmesine bağlı olarak, parite 1,38-1,46 dolar bandında, ağırlıklı olarak 1,40-1,42 dolar bandında sıkışmış gözüküyor.

Küresel büyüme beklentileri aşağı doğru düzeltildikçe, küresel emtia fiyatları da gevşeyebilir

ABD ekonomisinin büyüme, sanayi üretimi, piyasa canlılığı ve istihdam açısından hala umulanı veremediği, üstelik de 2012 ortalarına kadar verememe riskinin hayli yüksek olduğunun ABD Merkez Bankası Başkanı (FED) Ben Bernanke tarafından dile getirildiği bir ortamda, küresel ekonomiye yönelik 2011 ve 2012 büyüme beklentileri de gözden geçiriliyor. IMF, nisan ayında yayınladığı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda paylaştığı 2011 Dünya Ekonomisi büyüme tahmini 0,1 puan aşağı çekerek, haziran ayında yayınladığı tazeleme raporunda, yüzde 4,4'den, 4,3'e çekti.

Buna karşılık 2012 yılı büyüme tahminini yüzde 4,5 ile aynı düzeyde bıraktı. Gelişmiş Ekonomilerin 2011 büyüme beklentisi yüzde 2,4'den 2,2'ye çekilirken, 2012 büyümesi yüzde 2,6 ile aynı düzeyde bırakıldı. Buna karşılık, Gelişmekte Olan Ekonomilerin 2011 büyüme beklentisi ise, 0,1 puan

25yıl

HAZİRAN 2011 / 2

AYLIK EKONOMİK DEĞERLENDİRMELER

arttırılarak yüzde 6,6'ya yükseltilirken, 2012 büyümesi ise 0,1 puan aşağı çekilerek yüzde 6,4 olarak öngörüldü. Bu tablo içerisinde, gerek kendi ekonomisinin makro dengeleri, gerekse de küresel ekonomik denge açısından, Çin daha dengeli bir büyüme ve enflasyonu kontrol altına almak üzere, ekonomisindeki hızlı büyümeyi bir miktar yavaşlatma kararı aldı. Bu gelişmede, Çin'de geçen ay enflasyonun son 34 ayın en yüksek düzeyine ulaşmasının etkisi göz ardı edilmemeli.

Bu noktada, IMF Çin için 2011 büyümesini yüzde 9,6 2012 büyümesini ise yüzde 9,5 olarak öngörmekte. Küresel emtia piyasalarındaki yatırımcı ve oyuncular ise, küresel ekonomik büyümeye yönelik beklentilerin aşağıya doğru revize olması nedeniyle, küresel emtia fiyatlarındaki ciddi yükselişi belirli miktarda törpüleme şansı yakalamış durumdadır.

IMF'den kötümser görüş

IMF, yayınladığı taze Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda, bazı eğilimlerin "güven telkin edici" olmadığı ve küresel ekonominin yeniden tokezleyebileceği uyarısında bulundu. Rapor, küresel ekonominin yılın ilk çeyreğinde yüzde 4,3 oranında büyüdüğünü ortaya koyuyor. Ancak, raporu yazan uzmanlar ABD ve diğer gelişmiş ülke ekonomilerindeki zayıflıklara dikkati çektiler ve bu ülkelerden ekonomik canlanma paketlerini sona erdirmeden harcamaları kısma yolları bulmalarını istediler.

Raporda, ayrıca, Avrupa'da yeni gelişmekte olan ekonomilerin 2011 yılında daha önce tahmin edilenden daha yüksek bir hızda büyüyeceği, 2012 de ise bunda yavaşlama görüleceği kaydedildi. Bu tahmin, Türkiye'de iç tüketime dönük talepteki hızlı değişim sürecine bağlandı. IMF raporunda, 2010 yılının son üç ayında yüzde 3,5 düzeyinde olan küresel enflasyonun bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 4'e çıktığına da işaret edildi.

Bu oran, Nisan ayındaki genel görünüm raporunda tahmin edilenin iki katı. Raporda, Yunanistan ile diğer Avrupa ülkelerindeki krizin yayılabileceği ve Japonya'daki deprem ve tsunami felaketinin olumsuz etkilerinin birçok yerde hissedilmeye devam edeceği de belirtildi. Hızlı büyüyen gelişmekte olan ülkelerin artan ham madde ihtiyacının gıda ve yakıt fiyatlarını yükseltmeye devam edeceği de yine raporda yapılan öngörüler arasında.

Emtia fiyatları neden yükseldi, neden düşüyor?

Global krizin ardından gelen çöküş 2009 yılıyla beraber geri alınmaya başlandı. Özellikle takvimler 2010 yılına döndüğünde global toparlamanın etkisi ve özellikle de FED'in uyguladığı bol para politikası ile fiyatlar yükselmeye başladı. Para politikası gevşek ve ekonomik koşullar destekleyici olduğu için nakit parada duran yatırımcılar cezalandırılmış oldu. Bu cezadan payını almak istemeyen ve nakit paranın portföylerini zarara uğrattığını gören piyasa oyuncuları riskli varlıklarda alıma geçtiler. Bunlar hisse senedi, yüksek faiz veren para birimleri gibi birçok varlık olarak sınıflandırılabilir. İşte bu varlık gruplarından bir tanesi de emtia oldu. Her bir alt grubunun farklı nedenlerle yükseldiği emtia endeksleri gözde hale geldi. Bloomberg HT Araştırma Masası uzmanı Gökhan Şen'in yukarıda okuduğunuz değerlendirmesi, önemli bir nokta olarak, takip edilen emtia endeksleri içerisinde en bilinenlerden birisi olan SPGSCI Emtia Endeksi'nin önemine işaret ediyor. 24 hammadeden oluşan bu emtia endeksi 2010 yılı Mayıs ayından 2011 Mayıs ayına kadar yüzde 63,8 yükseldi.

25yıl

HAZİRAN 2011 / 2

AYLIK EKONOMİK DEĞERLENDİRMELER

Gökhan Şen'in yorumu, rekor düzeylere yükselen küresel emtia fiyatlarının, son bir aydır ciddi bir gerileme göstermesinde, global ekonomideki toparlanma umutları devam etse de, bu ivmelenmenin hızının törpülediği bir sürece girilmesi en önemli nedenlerden birisini oluşturuyor. FED'in büyüme beklentisini aşağı yönlü revize etmesi, Orta Doğu ve Afrika (MENA) bölgesindeki ayaklanmalar, Japonya felaketi, Avrupa'daki borç sorunu ve Asya'da hızla artan faizler de diğer önemli nedenler. Tüm bunları birleştiren oyuncular emtiaya olan talebin düşeceğini hesap ediyorlar. Öte yandan FED'in gevşek para politikasını bitirmeye yakın olabileceği endişesi de paranın maliyetinin artacağı ve eskisi kadar ucuz olmayacağı endişelerini beraberinde getiriyor. Ucuz para ile kaldıraçlı pozisyon alan piyasa katılımcıları da pozisyonlarını bozmaya başladılar.

Acil rezervlerin devreye alınacağı haberi petrol fiyatlarını vurdu

Küresel emtia fiyatlarında aşağıya dönen trendden etkilenen küresel petrol fiyatları, bir darbe de Uluslararası Enerji Ajansı'ndan (UEA) yedi. 'Küresel enerji fiyatlarının bekçi köpeğiyiz, gerekirse ısırırız' diyen UEA, üye 28 ülkenin piyasaya stratejik rezervlerinden 60 milyon varil petrol vereceği açıklaması ile petrol fiyatlarını sert şekilde gerilettiler. Yüzde 7'ye varan düşüşler görüldü.

Financial Times, bu açıklama ve tutumun petrol üreten ülkeler örgütü OPEC'e uyarı niteliği taşıdığı yorumunu yapıyor. OPEC üyesi Libya, ülkede çıkan karışıklıklardan önce günlük 1,2 milyon varil petrol ihraç ediyordu. OPEC, ay başında yaptığı toplantıda, üretim miktarını artırma kararı almakta kararsız kalmıştı. Uluslararası Enerji Ajansı, petrol piyasasındaki darlığın kırılma durumundaki küresel ekonomik toparlanmaya zarar verme tehdidi taşıdığını belirtiyor.

Örgüt, Libya'dan petrol arzında yaşanan kesintinin yol açtığı boşluğun doldurulması gerektiğine dikkat çekti. Uluslararası Enerji Ajansı, böyle bir girişimde bulunacağını zaten Mayıs ayında dile getirmişti. Financial Times gazetesine göre böyle bir uyarıdan haberdar olsalar da, bunun gerçekten hayata geçirilmiş olmasının küresel piyasaları sarsmış görünüyor. UEA, günde 2 milyon varili piyasaya süreceklerini bildirdi. Ayrıca, 30 gün sonra bir değerlendirme yapılacak. Uluslararası Enerji Ajansı, kurulduğu 1974 yılından bu yana üçüncü kez acil rezervlere başvuruyor. Ajansa üye 28 ülkenin toplam petrol stokları, 146 gün yetecek düzeyde bulunuyor; bu da 4,1 milyar varile denk düşüyor.

G-20 ülkeleri gıda fiyatlarında anlaşta

Dünyanın en büyük 20 ekonomisinin tarım bakanları, gıda fiyatlarındaki artışın önüne geçmeye yönelik önlemler konusunda bir araya geldikleri Paris'te uzlaşmaya vardı. G-20 temsilcileri gıda fiyatlarındaki iniş çıkışları azaltmak için gıda üretimini artırma ve gıda arzı konusunda bilgi paylaşımı üzerinde anlaşmaya vardı.

Gıda fiyatlarında son aylarda yaşanan artış dünyanın dört bir yanında yoksul kesimleri oldukça olumsuz etkilemekteydi. G-20'nin dönem başkanı Fransa, tarım ürünleriyle ilgili merkezi veri tabanı oluşturulmasını, ihracat yasaklarının sınırlandırılmasını, uluslararası piyasanın düzenlenmesini, acil stoklar ve küresel üretimi artırmak için bir plan belirlenmesi konusunda çaba gösterdi. Ancak Fransa'nın gıda piyasasında spekülasyonları önlemek için sıkı kontrollere gidilmesi çağrısı kabul görmedi.

25.yıl

HAZİRAN 2011 / 2

AYLIK EKONOMİK DEĞERLENDİRMELER

G-20'den bir yetkili sonuç bildirgesinde G-20 maliye bakanlarına emtia piyasalarının denetlenmesi ve kuralların iyileştirilmesi çağrısında bulunduğu söylendi. Bildirgede uygun biçimde düzenlenmiş ve şeffaf tarım piyasalarının, piyasaların daha iyi işlemesi için anahtar öneme sahip olduğuna işaret edildi. G-20 ülkeleri, ekilebilir arazilerin yüzde 65'ini ve küresel hububat üretiminin yüzde 77'sini kontrol ediyor.

Paris'teki G-20 toplantısı, Dünya Bankası'nın gelişmekte olan ülkeleri gıda fiyatlarındaki istikrarsızlığa karşı korumaya yönelik yeni önlemleri ilan etmesinden bir gün sonra başlamıştı. Dünya Bankası artan gıda fiyatlarının milyonlarca kişiyi aşırı yoksulluğa sürüklediği uyarısında bulunmakta. Gıda fiyatlarındaki artış, küresel ekonominin toparlanmasının önünde de bir engel.

Gıda fiyatları Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki sorunlar nedeniyle, geçen yılın bu dönemine göre yüzde 36 artmış durumda. Dünya Bankası Başkanı Robert Zoellick gıda fiyatlarındaki istikrarsızlığın, gelişmekte olan ülkelere yönelik, 'en önemli tehdit' olduğunu söylüyor. Dünya Bankası'na göre, geçen Haziran ayından bu yana artan gıda fiyatları dünya çapında 44 milyon milyon kişiyi daha, fakirlik sınırının altında yaşamaya itti. Dünya çapında yaklaşık bir milyar kişinin açlık çektiği tahmin ediliyor.

Gıda fiyatlarındaki artışın devam etmesi riski var

BM Gıda Örgütü (FAO) ve OECD tarafından yayınlanan rapor, tahıl fiyatlarının önümüzdeki 10 yıl içinde yüzde 20 oranında artacağını ileri sürüyor. Rapora göre aynı süre içinde et fiyatlarında ise yüzde 30 oranında artış olacak. Raporda, önümüzdeki yıllarda üretim artışının yavaşlayacağı ve 9 milyara ulaşması beklenen dünya nüfusunu doyurmanın giderek zorlaşacağı yazılı.

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) Genel Sekreteri Angel Gurría, bu durumun ulusal gelirin önemli bir bölümünü yiyeceğe harcayan ülkeler için felaket olacağını söyledi. Yiyecek fiyatlarının 2007-2008 yılları arasında birden bire artması birçok ülkede toplumsal karışıklıklara yol açmıştı. Raporda fiyatların o düzeye çıkmasının beklenmediği ancak yine de istikrarsızlık yaratabileceği vurgulanıyor.

Raporda sadece tarım değil balıkçılık sektöründe de, bir önceki 10 yıla kıyasla üretimin yavaşlayacağı belirtiliyor. BM Gıda Örgütü Başkanı Jacques Diouf ise, raporda çizilen senaryonun gerçekleşmemesi için tarım sektörüne yatırımın artırılmasını ve üçüncü dünya ülkelerinde kırsal kalkınmanın desteklenmesini istedi.